

عنوان مقاله:

ارزیابی کاشت بقولات ب هعنوان گیاهان جایگزین در نظام زراعی آیش-گندم در استان خراسان شمالی

محل انتشار:

دو فصلنامه پژوهش های حبوبات ایران، دوره 4، شماره 1 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

احمد نظامی -/اعضای هییت علمی دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد

عبدالرضا باقری -/اعضای هییت علمی دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد

مرتضی عظیم زاده - عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیروان

علی اکبر محمودی - عضو هیات علمی ایستگاه تحقیقات کشاورزی دیم خراسان شمالی، برزآباد- شیروان

خلاصه مقاله:

نتایج بررسیهای برخی از محققان نشان میدهد که در مناطق خشک و نیمهخشک، کاربرد طولانیمدت آیش در نظامهای زراعی متکی بر کشت گندم، سبب افزایش فرسایش و کاهش حاصلخیزی خاک میشود و کاشت بقولات بهعنوان محصول جایگزین آیش ممکن است سبب بهبود پایداری تولید گردد. این پژوهش با هدف مطالعه امکانجایگزینی بقولات در سیستم تناوبی رایج کشت غلات (آیش-گندم) در خراسان شمالی با استفاده از شش الگوی تناوبی دوساله شامل گندم-آیش-گندم، نخود-گندم، عدس-گندم، ماشک علوفهای-گندم و یونجه یکساله-گندم در استانخراسان شمالی (ایستگاه تحقیقات منابعطبیعی و امور دام خراسان در سیساج-بجنورد) طی چهار سال (از سال زراعی 1381-82 تا سال زراعی 1384-85 و در قالب دو دوره تناوبی دوساله اجرا شد. در بررسی میانگین بیوماس گیاهان جایگزین آیش در دو سال زراعی 1381-82 و 1383-84 مشاهده شد که بیوماس گندم، بیش از بیوماس بقولات بود و در بین بقولات مورد مطالعه، بیوماس ماشک و عدس نیز بیش از بیوماس نخود و یونجه بوده است. از نظر عملکرد دانه نیز عملکرد گندم (9/159 گرم در مترمربع) بیش از عملکرد عدس و نخود (بهترتیب با 8/86 و 3/83 گرم در مترمربع) بود. میانگین عملکرد گندم در دو دوره تناوبی بهطور معنیداری ($P > 0.05$) تحتتاثیر محصولات جایگزین آیش قرار گرفت. عملکرد گندم در تیمار آیش-گندم (8/180 گرم در مترمربع) بیش از سایر تیمارها بود و عملکرد گندم در تیمارهای عدس-گندم و ماشک-گندم نیز ضمن نداشتن تفاوت معنیدار با عملکرد تیمار آیش-گندم، بیش از سایر تیمارها بود؛ درحالیکه در تیمار گندم-گندم کمترین عملکرد (4/110 گرم در مترمربع) حاصل شد. با توجه به نتایج حاصله، بهنظر میرسد گیاهان عدس و ماشک بتوانند بهعنوان گیاهان کاندیدا جهت جایگزینی آیش در استان خراسانشمالی مدنظر قرار گیرند.

کلمات کلیدی:

تناوب، تولید پایدار، عدس، عملکرد، ماشک

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/628360>

